

INSTITUCIJA OMBUDSMANA

PRAVO NA PRISTUP JAVNIM DOKUMENTIMA

2013

Sami Kurteshi, Ombudsman

Poštovani građani,

Pravo na pristup javnim dokumentima je osnovno pravo u jednom slobodnom i demokratskom društvu i jedan od pokazatelja nivoa transparentnosti i računopologanja javnih vlasti prema građanima, civilnom društvu, medijima i dr.

Slobodan tok informacije igra značajnu ulogu u stvaranju poverenja između javnih institucija i građana zemlje. Ovo takođe povećava komunikaciju unutar javnih institucija, čineći na taj način javnu administraciju efikasnijom i efektivnijom u pružanju usluga.

Šta više, slobodan pristup informacijama i javnim dokumentima može uticati na korišćenje drugih fundamentalnih prava, što na recipročan način ujedno uslovljava i pojačava građansku hrabrost i pravnu državu.

Pitanje prava na pristup javnim dokumentima je postojano izazovno. Strukturne i funkcionalne promene javnih institucija, pitanje javne sigurnosti, zaštite ličnih podataka u vreme globalnog oka - interneta, pitanje privatizacija, korporatizacija, ugovaranje raznih javnih projekata i drugo, jesu elementi koji izvanredno povećavaju kompleksnost prava na pristup informacijama i javnim dokumentima.

U načelu, sva javna dokumenta treba da budu pristupačna za javnost. Ipak, ima javnih i pojedinačnih podataka koji su zaštićeni, kao izuzetak, ali kad god se procenjuju ili utvrđuju izuzeci, ovo treba činiti oslanjajući se na zakon.

Zakon o pristupu javnim dokumentima (ZPJD) obavezuje Instituciju Ombudsmana (IO) ne samo da odgovori zahtevima za pristup javnim dokumentima, nego i da tretira žalbe za odbijanje ili neodogovaranje na takve zahteve .

Žalbe koje se tiču pristupa javnim dokumentima, kao i žalbe za bilo koje kršenje ljudskih prava i sloboda, tretiraju se nepristrasno, poverljivo i profesionalno od strane IO, po načelima na kojima je utmeljena i funkcioniše IO, kao nezavisna institucija.

IO podstiče svakog pojedinca da, preko zahteva za pristup javnim dokumentima, bude deo javnog života u zemlji. Na taj način, građani, civilno društvo, mediji i dr., mogu biti odgovorni i savesni deo jačanja demokratije, transparentnosti, računopolanjanja i izgradnje pravne države.

MEĐUNARODNE NORME ZA PRISTUP INFORMACIJAMA (ZA JAVNO INFORMISANJE)

UNIVERZALNA DEKLARACIJA O LJUDSKIM PRAVIMA

ČLAN 19

“Svako ima pravo na slobodu mišljenja i izražavanja, ovo pravo obuhvata slobodu mišljenja bez upadanja, kao i slobodu traženja, dobijanja i širenja informacije i ideja bilo kakvim sredstvima, bez obzira na granice.”

EVROPSKA KONVENCIJA O ZAŠTITI OSNOVNIH LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA

ČLAN 10 – Sloboda izražavanja

1. *“Svako ima pravo na slobodu izražavanja. Ovo pravo uključuje slobodu posedovanja sopstvenog mišljenja, primanja i saopštavanja informacija i ideja bez mešanja javne vlasti i bez obzira na granice. Ovaj član ne sprečava države da zahtevaju dozvole za rad televizijskih, radio i bioskopskih preduzeća.”*

2. *“Pošto korišćenje ovih sloboda povlači za sobom dužnosti i odgovornosti, ono se može podvrgnuti formalnostima, uslovima, ograničenjima ili kaznama propisanim zakonom i neophodnim u demokratskom društvu u interesu nacionalne bezbednosti, teritorijalnog integriteta ili javne bezbednosti, radi sprečavanja nereda ili kriminala, zaštite zdravlja ili morala, zaštite ugleda ili prava drugih, sprečavanja otkrivanja obaveštenja dobijenih u poverenju, ili radi očuvanja autoriteta i nepristrasnosti sudstva.”*

GARANCIJE I NACIONALNE NORME O INFORMISANJU U REPUBLICI KOSOVO

USTAV REPUBLIKE KOSOVO

ČLAN 40 [SLOBODA IZRAŽAVANJA]

- 1. Sloboda izražavanja je garantovana. Sloboda izražavanja obuhvata pravo na izražavanje, pravo na širenje i primanje informacija, mišljenja i drugih poruka, bez ikakvog ometanja.*
- 2. Sloboda izražavanja može se ograničiti zakonom, u slučajevima kada je to nepohodno za sprečavanje podsticaja nasilja i provociranja nasilja i neprijateljstva na osnovu rasne, nacionalne, etničke ili verske mržnje.*

ČLAN 41 [PRAVO NA PRISTUPA JAVNIM DOKUMENTIMA]

- 1. Svako lice uživa pravo na pristup javnim dokumentima.*
- 2. Dokumenta koja poseduju jave institucije i državni organi su javna, sa izuzetkom informacija koje su ograničene zakonom, zbog privatnosti, poslovnih tajni ili klasifikovanih bezbednosnih informacija.*

ČLAN 42 [SLOBODA MEDIJA]

- 1. Garantuje se sloboda i pluralizam medija.*
- 2. Cenzura je zabranjena. Niko ne može sprječavati širenje informacija ili ideja preko medija, sa izuzetkom slučajeva kada je to neophodno za sprečavanje podsticaja i provociranja nasilja i neprijateljstva po osnovu rasne, nacionalne, etničke ili verske pripadnosti.*
- 3. Svako ima pravo da, u skladu sa zakonom, ispravi objavljenu neistinitu, nepotpunu ili netačnu informaciju, ako ugrožava njegove / njene interese.*

ZAKONSKI OKVIR KOSOVA U VEZI SA PRAVOM NA PRISTUP JAVNIM DOKUMENTIMA

U Republici Kosovo pravo na pristup javnim dokumentima je garantovano Ustavom i nizom zakona i podzakonskih akata koji regulišu procedure za realizovanje ovog prava:

ZAKON O PRISTUPU JAVNIM DOKUMENTIMA BR. 03/L-215 (SLUŽBENI LIST BR. 88, 25. NOVEMBAR 2010.)

ZAKON O ZAŠTITI LIČNIH PODATAKA BR. 03/L-172 (SLUŽBENI LIST BR. 70 / 31. MAJ 2010.)

ZAKON O KLASIFIKACIJI INFORMACIJA I VERIFIKOVANJU BEZBEDNOSTI BR. 03 / L-178 (SLUŽBENI LIST BR. 76 / 10 AVGUST 2010)

ZAKON O OMBUDSMANU BR.03/L-195 (SLUŽBENI LIST, BR 80, 27. AVGUST 2010.)

ZAKON O UPRAVNOM POSTUPKU BR. 02/L-28 (SLUŽBENI LIST, BR, 8, 01. JANUAR 2007.)

ZAKON O UPRAVNIM SPOROVIMA BR. 03/L-202 (SLUŽBENI LIST, BR. 82, 21. OKTOBAR 2010.)

ZAKON O UPRAVLJANJU KANCELARIJSKIM POSLOVANJEM BR. 04/ L-184

ZAKON O PRISTUPU JAVNIM DOKUMENTIMA

Zakon o pristupu javnim dokumentima garantuje pravo građana na uvid u javna dokumenta i utvrđuje obaveze institucija u vezi sa ovim pitanjem.

Zakon je sprovodljiv od strane vlade i administracije na centralnom, regionalnom i lokalnom nivou, zakonodavnih i pravosudnih institucija, fizičkih ili pravnih lica koji operišu javnim fondovima da bi vršili javne funkcije, kao i nezavisnih institucija osnovanih po Poglavlju XII Ustava Republike Kosovo.

Javni dokument je svaki zvanični dokument, kojim se nešto dokazuje ili potvrđuje, bez obzira na fizički oblik ili karakteristike, napisani ili odštampani tekst, karte, šeme, fotografije, crteži, skice, radni materijal, kao i vokalni glasni snimci, magnetni ili električni, optički snimci ili video snimci u bilo kojoj formi, kao i noseća oprema za automatsku obradu podataka sa instaliranom ili nosećom memorijom za arhiviranje podataka u digitalnoj formi.

Zahtevi za pristup javnim dokumentima mogu se podneti direktno ili preko pismenog zahteva ili elektronskim putem. Zahtev omogućava javnoj instituciji da identifikuje traženi dokument, od bilo kog, bilo gde na svetu. Tražilac nekog dokumenta nije obavezan da da obrazloženje zbog čega traži uvid u dokumenta.

Zahtevi za pristup javnim dokumentima treba da se tretiraju od strane javne institucije u roku od 7 dana od dana registrovanja zahteva. U slučaju potpunog ili delimičnog odbijanja, tražilac može, u roku od 15 dana od dobijanja odgovora od javne institucije da podnese zahtev za ponovno razmatranje pitanja, tražeći od institucije da ponovo razmotri odluku.

ODGOVORNOSTI IO PO ZPJD

Zakon o pristupu javnim dokumentima (ZPJD) utvrđuje u dva posebna člana (član 10 i član 17 ZPJD) ulogu IO u vezi sa realizacijom prava na pristup javnim dokumentima.

ČLAN 10 – NEODGOVARANJE JAVNE INSTITUCIJE

Odbijanje zahteva tražioca, kao i neodgovaranje javne institucije u određenom roku, smatra se kao negativan odgovor i daje za pravo tražiocu da započne proceduru pred IO, drugim javnim institucijama, nadležnim sudom, u skladu sa zakonom na snazi.

ČLAN 17 – INSTITUCIJA OMBUDSMANA

- 1. Institucija Ombudsmana je nezavisna institucija, koja pomaže građanima u realizovanju prava na uvid u tražena dokumenta , koda su im odbijena.*
- 2. Zadatak Institucije Ombudsmana je da se brine o neometanom realizovanju prava na pristupu javnim dokumentima, a posebno
 - 2.1. da preduzme potrebne mere da promoviše i podrži osnovna prava za pristup javnim dokumentima, i*
 - 2.2. da podnosi Skupštini redovne izveštaje u vezi sa sprovođenjem prava na pristup javnim dokumentima , od strane javnih institucija.**
- 3. Institucija Ombudsmana usluge za građane vrši besplatno.*
- 4. Nezadovoljna stranka u proceduri realizacije prava na pristup javnim dokumentima , može da se obrati žalbom i drugim javnim institucijama.*

WEB STRANICE INSTITUCIJA REPUBLIKE KOSOVO

DRŽAVNI PORTAL REPUBLIKE KOSOVO:

<http://www.rks-gov.net>

SKUPŠTINA REPUBLIKE KOSOVO:

www.assembly-kosova.org

PREDESEDNIK:

<http://www.president-ksgov.net>

KANCELARIJA PREMIJERA:

www.kryeministri-ks.net

MINISTARSTVA:

Ministarstvo za javnu upravu <http://map.rks-gov.net/>

Ministarstvo za rad i socijalna pitanja <http://mpms.rks-gov.net>

Ministarstvo za ekonomski razvoj <http://mzhe.rks-gov.net>

Ministarstvo za sredinu i prostorno planiranje <http://mmpm.rks-gov.net/>

Ministarstvo pravde: <http://www.md-ks.org>

Ministarstvo za finansije: <http://mf.rks-gov.net>

Ministarstvo unutrašnjih poslova: <http://mpb-ks.org>

Ministarstvo inostranih poslova: <http://www.mfa-ks.net>

Ministarstvo bezbednosnih snaga Kosova: <http://mksf-ks.org>

Ministarstvo za obrazovanje...: <http://www.masht-gov.net>

Ministarstvo za kulturu, omladinu i sport: <http://www.mkrs-ks.org>

Ministarstvo za trgovinu i industriju: <http://www.mti-ks.org>

Ministarstvo zdravlja: <http://www.msh-ks.org>

Ministarstvo za administraciju lokalne samouprave: <http://mapl.rks-gov.net>

Ministarstvo za poljoprivredu ...: <http://www.mbpzhr-ks.net>

Ministarstvo za zajednice i povratak: <http://www.mkk-ks.org>

Ministarstvo za evropske integracije: <http://mei-ks.net>

Ministarstvo za infrastrukturu: <http://mi-ks.net>

SLUŽBENI LIST REPUBLIKE KOSOVA

<http://gazetazyrtare.rks-gov.net>

POLICIJA KOSOVA: <http://www.kosovopolice.com>

POLICIJSKI INSTITUT KOSOVA: <http://ipk.rks-gov.net>

ZAVISNE VLADINE AGENCIJE

Carina Kosova <http://dogana.rks-gov.net>

Kosovski institut za javnu upravu <http://ikap.rks-gov.net>

Agencija državnog arhiva Kosova <http://ashak.rks-gov.net>

Agencija kulturnog nasleđa Kosova: <http://tkk.rks-gov.net>

Agencija centralne nabavke Kosova : <http://aqp.rks-gov.net>

Agencija za statistiku Kosova: <http://esk.rks-gov.net>

Agencija za zaštitu sredine: <http://mmpk.rks-gov.net/waterdata>

Agencija za hranu i veterinarstvo: <http://www.auv-ks.net>

NEZAVISNE USTAVNE INSTITUCIJE KOSOVA

Institucija Ombudsmana: <http://www.ombudspersonkosovo.org>

Kancelarija glavnog revizora: <http://oag.rks-gov.net>

Centralna izborna komisija: <http://www.kqz-ks.org>

Centralna banka Kosova <http://www.bqk-kos.org>

Nezavisna komisija za medije: <http://www.kpm-ks.org>

NEZAVISNE AGENCIJE

Državna agencija za zaštitu ličnih podataka: <http://www.amdp-rks.org>

Regulatorna komisija javne nabavke: <http://krpp.rks-gov.net/>

Razmatrajući organ javne nabavke: <http://oshp.rks-gov.net>

Izborni odbor za žalbe i predstavke: <http://pzap.rks-gov.net>

Komisija za konkurenciju Republike Kosova: <http://kkk.rks-gov.net>

Nezavisni nadzorni odbor za civilnu službu: <http://kpmshc.rks-gov.net>

Autoritet civilne avijacije Kosova: <http://www.caa-ks.org>

Agencija protiv korupcije: <http://akk-ks.org>

Regulatorni autoritet telekomunikacija: <http://www.art-ks.org>

Regulatorni autoritet železnica: <http://www.arh-ks.org>

Sudski institut Kosova: <http://igjk.rks-gov.net>

Sudski savet Kosova: <http://www.kgjk-ks.org>

Tužilački savet Kosova: <http://www.psh-ks.net>

Kosovska agencija za privatizaciju: <http://www.pak-ks.org>

Kosovska agencija za imovinu: <http://www.kpaonline.org>

Regulatorna kancelarija za vodovod i kanalizaciju Kosova:

<http://www.wvro-ks.org>

WEB STRANICE KOSOVSKIH OPŠTINA :

<http://kk.rks-gov.net>

Dodatak I

ZAHTEV ZA PRISTUP JAVNIM DOKUMENTIMA

Za: Jedinicu/odgovornog službenika za komunikaciju sa građanima

(ime i adresa institucije)

Poštovani/a,

U skladu sa Zakonom o pristupu javnim dokumentima zahtevam (da vidim original, da uzmem papirnu kopiju ili elektronsku kopiju) dokumenta:

(OPIS DOKUMENTA)

Ime i prezime: _____

Adresa: _____

Br. tel: _____

e-mail: _____

Kontakt sa Institucijom Ombudsmana

e-mail adresa:

info@ombudspersonkosovo.org

**Besplatan poziv za stranke:
0800 15555**

Adresa Centralne kancelarije:

**Institucija Ombudsmana
Naselje Sunčani Breg, Ul. "Enver Maloku", br. 28
10000 Priština, KOSOVO**

Rad sa strankama ponedjeljak – petak, od 08:30- 15:30

Tel: +381 (0) 38 223 782, +381 (0) 38 223 783,

+381 (0) 38 223 784, +381 (0) 38 223 789

Fax: +381 (0) 38 223 790

Kancelarija u Prizrenu

Adresa: Ul. "Remzi Ademi", b.b.

Tel: +381 (0) 29 222 138

Rad sa strankama: 08:00 -16:00

Kancelarija u Peći

Adresa: Ul "Mbretëresha Teutë" Br.59,

Sprat III, Br. 3, Zgrada Opštine

Tel: +381 (0) 39 432 931

Rad sa strankama: 08:00 -16:00

Kancelarija u Gnjilane

Adresa: Ul "Adem Jashari" Zgrada
Opštine II

Tel: +381 (0) 280 320 843

Rad sa strankama 08:00 -16:00

Kancelarija u Mitrovici

Adresa: Trg "Agim Hajrizi", b.b.,

Zgrada regionalne poreske uprave

Tel: +381 (0)28 530 138

Rad sa strankama: 08:00 -16:00

Pod-kancelarija u Mitrovici

Adresa: Ul. "Sami Frashëri" b.b.

Bošnjačko Naselje ,

Zgrada KKA na severu Mitrovice,

Tel: + 377 (0)45 455 319

+381 64- 956-00-50

Rad sa strankama: 08:00 -16:00

Kancelarija u Gračanic

Telefon : +381 (0) 38 65 118

Mob. telefon + 377 (0) 44 367 719

+ 381 (0) 64 37 11 137

Rad sa strankama: 08:00 -16:00

Kancelarija u Uroševac

Adresa: Zgrada Opštine,
u prizemlje

Tel: +381 (0) 290 326 032

Rad sa strankama 08:00 -16:00

Kancelarija u Djakovica

Adresa: UlicaUÇK

Tel: + 381 (0) 390 327 698

Rad sa strankama 08:00 -16:00